

Parikymmentä vuotta sitten Zoomin lukijat saivat tutustua Hermann Huppenin piirtämiin Bernard Princeen ja Comancheen, Hermannin nykyinen (ja itse käsikirjoittama) sarja on Jeremiah, jota on ilmestynyt suomeksikin jo kaksi albumia. Yli kolmekymmentä sarjakuvan parissa vietettyä vuotta on varmasti opettanut jotain, vaikka mies ei kuulemma luekaan enää sarjakuvia, vaan mieluummin matkustelee maailmalla tutustumassa seikkailujensa tapahtumapaikoihin; "Villissä lännessä en kyllä ole käynyt, New York on saanut riittävästi johdatuksesta Amerikan Yhdysvaltoihin." Monista genretovereistaan poiketen Hermann on vaihdellut työvälineitään aika ajoin, japanilaisesta kirjoitussiveltimestä Rapidographeihin, sitten tavalliseen näädänkarkasiveltimeen. Taiteilijana belgialainen Hermann kuuluu samaan koulukuntaan kuin vaikkapa Jijé, Jean Giraud tai Dany, ranskalaisbelgialaiseen realismiin.

"Ollaksesi hyvä sarjakuvantekijä, sinun pitää olla hyvä piirtäjä, hyvä tarinankertoja... sarjakuvassa on niin monta eri osa-aluetta, joissa kaikissa pitää olla hyvä. Se on kuin elokuvaa; eihän hyvä valokuvaajakaan ole välttämättä hyvä ohjaaja. Se on pitkä lista, etkä koskaan voi olla kaikissa paras, koska silloin työn mielekyys häviää ja sinun on parasta vaihtaa alaa. Työ on mielekästä vain, kun pyrkii tietoisesti kehittymään.

Kun minun on aloitettava tarinan tekeminen, en koskaan tiedä, mistä se tulee lähtemään. Sitten tulee joku pikku idea, sellainen häivähtävä ajatus. Ja kun siitä on useampi, voi katsoa, saisko ne yhdistettyä tarinaksi. Tai sitten pitää aloittaa alusta. Ja sitten pitää kehitellä loppu, yleensä kirjoitan loppukohtauksen heti aiheen keksittyäni, koska se on loppujen lopuksi tärkeintä tarinassa. Jos loppu on huono, on tarinakin huono. Loppukohtaus määrää sitten tarinan

luonteen, koska tietty loppu onnistuu vain tietynlaisilla hahmoilla. Ja vaikka hahmojen ominaisluonnella pitääkin totella, ne liikkuvat silti rajallisella alueella, kuin kahden seinän välissä. Muutenhan hahmojen luonne muuttuu.

Bernard Princessä ja Comanchessa olin vain piirtäjä, ja minun piti niin ollen totella käsikirjoitusta mahdollisimman uskollisesti. En päässyt juuri ollenkaan vaikuttamaan tarinoiden kulkuaan. Paitsi Myrskyä Toronadossa -albumissa, missä kapteeni Barney Jordan kantaa tyynyä mukanaan. Se tyyny oli minun ideani, keksin sen saadakseni tarinasta mieleenpainuvamman ja onnistuinikin. Ihmiset kysyvät, miksi kapteeni kantaa tyynyä mukanaan loppukohtaukseen asti, joten he muistavat tarinan. Eihän sillä tyynyllä mitään merkitystä ole, paitsi paksulle kapteenille itselleen."

Minä pidin kapteeni Jordanista henkilöahmona enemmän kuin Princessä itsestään...

"Tietysti. Aivan kuin Tintti-albumeissa, joissa kapteeni Haddock on kaikkein merkittävin hahmo. On aina sankari, ja sitten on hänen luutnanttinsa, joka on albumin merkittävin hahmo, koska hänellä saa olla paheita, hän saa olla värikäämpi, hän saa juoda ja tehdä tyhmyyksiä. Sellaiset asiat ihmiset muistavat."

Tarinoiden detaljit ovat varmaan kuitenkin sinun käsialaasi?

"Uskon kovasti todellisuuden kuvaamiseen, siitä tulee ihan omanlaisensa henki tarinaan. Eikä ole kovinkaan palkitsevaa täyttää kuvia sattumanvaraisilla yksityiskohdilla, vaan niillä pitäisi olla jokin merkitys. Ja tietysti minusta on hauska leikkiä isojen ja pienten kuvien vuorottelulla. Ja minua häiritsee, jos kaksi tai kolmekin ihmistä puhuu samassa ruudussa, eiväthän ihmiset puhu yhteen ääneen, jos puheesta haluaa saada selvää. Silloin pitää käyttää useampaa ruutua. Saada puheelle joku järjestys.

Aiemmin käytin National Geographic -lehtiä lähdeaineistona, mutta nykyään haluan matkustaa henkilökohtaisesti kaikkien tarinoideni tapahtumapaikoille. Se vain ei aina onnistu, koska miten voi matkustaa villiin länteen tai tulevaisuuteen? Valokuvat ja elokuvat ovat myös mainiota lähdeaineistoa."

Entäpä itse piirtäminen?

"Luonnostelen ensin jokaisen sivun ta-

HERMANN

valliselle A4-kopiopaperille, sijoittelen siihen tapahtumat oikeaan järjestykseen. Silloin virheet tulvat esille. En kuitenkaan noudata luonnoksiani orjalisesti, vaan ennemminkin käytän niitä mallina, kokeiluna kerronnan toimivuudesta. Sen jälkeen aloitan varsinaisen luonnostelun, jossa karsin kaikki toimimattomat yksityiskohdat. Ja koska nykyinen tekniikkani on lyijykynä ja vesiväri, luonnostelen kevyellä kädellä lopulliselle vesiväripaperille. Ja jos luonnos on hyvä, tummennan sitä. (Hermann käyttää pahvillelylle kumiliimala pingotettua akvarellipaperia, jonka hän lopuksi irrottaa pahvista. Lyijykynäjaljet hän kumittaa hyvin huolellisesti pois, eikä juuri koskaan korjaile originaalejaan.)

Luonnokset eivät kuitenkaan saa olla liian tarkkoja, koska silloin lopullisesta piirroksista katoaa jännite. Eikä jokainen päivä ole yhtä hyvä, joinakin päivinä piirtäminen on vaikeaa ja jälki huonoa, yhtenä päivänä olet 10/10, mutta seuraavana päivänä oletkin vain 8/10, koska nukuit huonosti tai joku asia estää sinua keskittymästä.

Aloitan useimpina päivinä piirtämi-

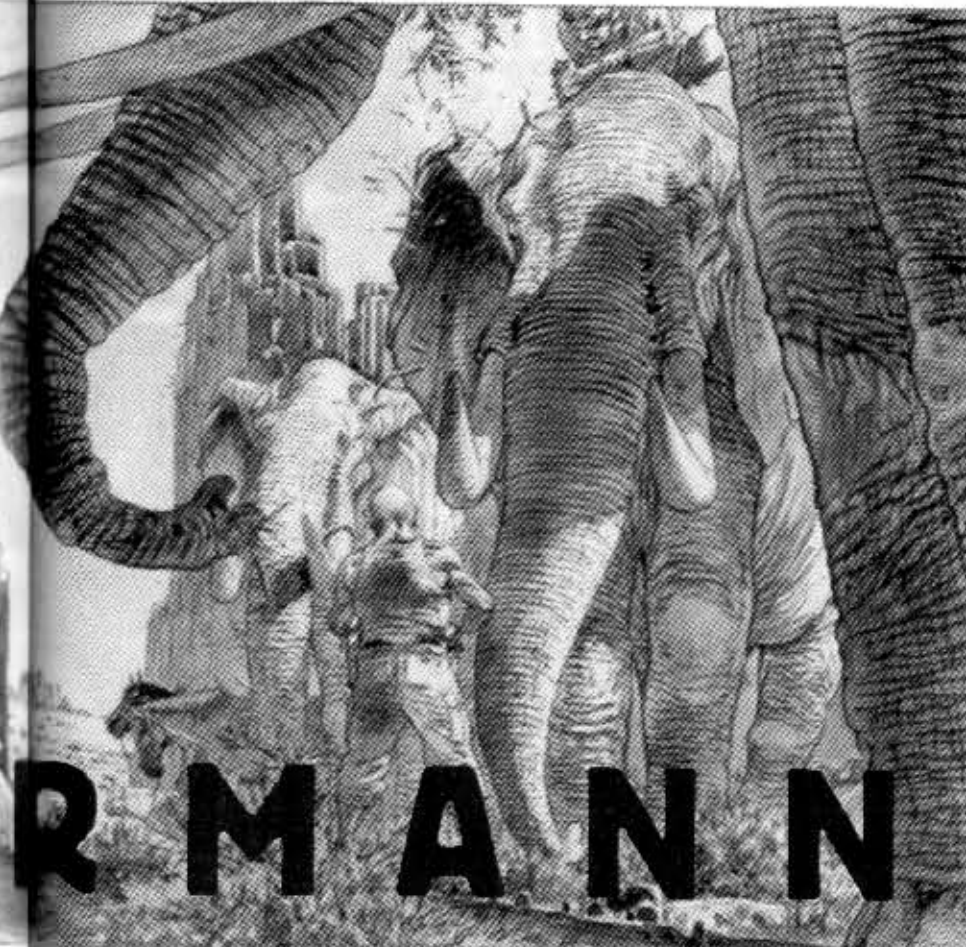
sen noin kello 9.15 ja jatkan yhteentoista yöllä, mutta välillä käymme vaimoni kanssa elokuvissa tai ulkona. Harrastan pyöräilyä, ja koetan pyöräillä puolitoista tuntia joka päivä pysyäkseen kunnossa. Muuten olenkin lähes aina kotona."

Teetkö kotona osuutesi taloustöistä?

"En osaa laittaa ruokaa, mutta toisinaan lataan astianpesukoneen. Eiköhän siinä sitten olekin kaikki. Vaimoni on niin paljon parempi kodin hoidossa."

Mikä on hienointa sarjakuvien piirtämisessä?

"Ehdottomasti ne hetket, jolloin kaikki sujuu paremmin, kuin edellisinä päivinä. Joka tarinassa on omat sellaiset kohdansa. Niitä ei voi mitenkään ennakoitaa, vaan ne tulevat täysin sattumanvaraisesti. Ja vaikka minulla on niin Comancheista kuin Bernard Princeistäkin omat suosikkitarinani, en kuitenkaan ole koskaan tyytyväinen. Yleensä ne viimeiset tarinat ovat parhaita, paitsi ihan viimeinen Comanche ei ollut kovin hyvä, mutta toiseksi viimeisessä tein hy-

sellaisia kuin minä. Joskus kävin kylässä kokeneiden piirtäjien luona, ja puhuimme sarjakuvasta aamuyöhön saakka. Se oli aivan erityistä aikaa, eikä se enää palaa, koska sitten ranskalainen, pariisilainen Pilote alkoi ilmestyä, ja se toi mukanaan snobismin aallon, ranskalaiset alkoivat halveksia belgialaisia piirtäjiä. Hyvä muisto siitä ajasta kuitenkin jäi, koska samaan aikaan Ranskassa löi läpi monta mielenkiintoista sarjakuvantekijää, jotka nostivat koko ammatin arvostusta."

Käyvätkö belgialaiset sarjakuvapiirtäjät vielä poliisin ampumarakkailusta opettelemassa piirtämään aseita?

"Eivät enää. Tiedätkö, mistä se perinne lähti? *Police Judiciaire* pyysi meitä piirtämään heille maalitaulut, koska heidän piti tuottaa ihmisenmuotoiset maalitaulunsa Amerikasta ja ne olivat kovin kalliita. Kolme vuotta me kävimme heidän kanssaan ampumaradalla, mutta sitten he huomasivat, kuinka kalliita panokset ovat, hah hah."

Kiitos paljon hyvästä haastattelusta. Olisiko sinulla vielä neuvoa alkaville sarjakuvantekijöille?

"Yhtä ainoaa neuvoa? No, älä yritä piirtää jonkun toisen artistin piirrosta uudestaan. Yritä etsiä innoituksesi todellisuudesta. Piirrä elävistä malleista ja valokuvista, äläkä jäljennä muiden piirrostyylejä ja maneereita, koska silloin piirrat vain karikatyyrin jo olemassaolevasta, eikä sellainen näytä hyvältä. Opiskele anatomiaa ja harjoittele sitä koko ajan. Sarjakuvakoulu ovat roskaa, jos niissä joutuu olemaan kovin pitkään. Opettele vuodessa perusasiat ja unohda päästötodistus, kaikkihan on kuitenkin kiinni itsestäsi.

Aloitit sarjakuvien piirtämisen ikäänkuin toisessa aallossa, aikana, jolloin kaikki ranskalais-belgialaiset piirtäjät tunsivat toisensa?

"Niin. Astuin sarjakuvaboomin junaan hetkellä, jolloin se oli jo liikkeessä. Vuonna 1964 sarjakuvalehdet olivat jo crikoistuneet, eivätkä enää olleet suorassa yhteydessä nuorten lukijoiden toiveisiin, mutta albumipituiset sarjat olivat uusi, kasvava juttu, mikä sopi minulle hyvin. Gregistä tuli Tintin-lehden art director ja hän auttoi minut alkuun. Menestymiseen ei riitä, että yleisö pitää sarjakuvistasi, vaan se vie aikaa. Gregin ansiosta minusta tuli ammattilainen kolmesa kuukaudessa, siis välittömästi.

Nykyään sarjakuvapiirit ovat paljon isommat kuin silloin. Me pidimme toistemme töistä ja välitimme toisistamme. Vietimme paljon aikaa yhdessä, istuimme iltaa. Sellaista ei enää tapahdu. Veteraanit auttoivat vastatulleita alkuun,

Kivi Larmola